Latviešu valodas lokāmie divdabji sekundāri predikatīvā funkcijā

Declinable participles in Latvian as secondary predicative components

Agita Kazakeviča

Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūts
Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV-1050
E-pasts: *agita.kazakevica@gmail.com*

Rakstā apskatīts latviešu valodas lokāmo divdabju lietojums sekundāri predikatīvā komponenta funkcijā; nav aplūkots divdabju visbiežāk sastopamais izmantojums – to iesaistīšana divdabja teicienā, jo šo sintaktisko konstrukciju var veidot tikai divi, nevis visi lokāmie divdabji. Raksta mērķis ir latviešu periodikas un daiļliteratūras tekstos pārbaudīt „Latviešu valodas gramatikā” (2013) izteikto atzinumu – sekundāri predikatīvā funkcijā var būt visi latviešu valodas divdabji –, kā arī konstatēt un analizēt robežgadījumus komponentu funkciju noteikšanā.

Nereti lokāmo divdabju funkcija nav skaidri nosakāma, veidojas robežgadījumi starp atributīvu un sekundāri predikatīvu komponentu. Šādos gadījumos būtiska ir komponenta galotne (nenoteiktā sekundāri predikatīvam komponentam) un arī atrašanās vieta teikumā.

Aplūkotais valodas materiāls apliecina, ka sekundāri predikatīvā funkcijā lietojami visi latviešu valodas divdabji, šajā gadījumā – lokāmie divdabji; lokāmie tagadnes divdabji, īpaši ar piedēkli *-ošs-*, gan šajā funkcijā sastopami ļoti reti.

Jau „Mūsdienu latviešu literārās valodas gramatikā” (1959) atzīts, ka visbiežāk mūsdienu latviešu valodā tiek lietoti lokāmie darāmās kārtas pagātnes divdabji. Šo pašu apgalvojumu par lokāmā darāmās kārtas pagātnes divdabja lietojumu sekundāri predikatīva komponenta funkcijā var izteikt arī 21. gadsimtā.

Atslēgvārdi: sekundāri predikatīvs komponents, latviešu valodas lokāmie divdabji, apzīmētāja, izteicēja un sekundāri predikatīva komponenta robežgadījumi.

Ievads

Sekundāri predikatīvs komponents nosauc paralēlu darbību teikuma galvenajai – ar predikātu izteiktajai – darbībai. Teikumu pārveidojot, respektīvi, transformējot, var iegūt otru predikatīvu vienību. Transformējot var mainīties komponentu forma, bet vārdšķira nemainās, piem.:

- (1) *Pasmaidījis viņš atcēla agrāk sev pašam nolikto bausli: aizmirst neveiksmes.* (O. Zebris)

Pārveidojot: *Viņš pasmaidīja un Viņš atcēla agrāk sev pašam nolikto bausli: aizmirst neveiksmes.*

Svarīguma jeb satura aktualizācijas ziņā sekundāri predikatīvs komponents atrodas starp īsto izteicēju un apzīmētāju (Lokmane 2013, 743).

Rakstā aplūkots latviešu valodas lokāmo divdabju lietojums sekundāri predikatīvā komponenta funkcijā, bet nav apskatīts divdabju visbiežāk sastopamais izmantojums – to iesaistīšana divdabja teicienā. Tā kā latviešu valodā divdabja teiciena pamatā var būt tikai divi lokāmie divdabji (lokāmais darāmās kārtas pagātnes un lokāmais ciešamās kārtas pagātnes divdabjis), aplūkojot arī piemērus ar divdabja teicienu, proporcija, kas tāpat jau ir krietni par labu pagātnes divdabjiem, būtu vēl nevienmērīgāka.

„Latviešu valodas gramatikas” vienkārša teikuma sintakses daļā (Lokmane 2013, 751) atzīts, ka sekundāri predikatīvo funkciju teikumā var veikt visi latviešu valodas divdabji. Raksta mērķis ir pārbaudīt šo atzinumu latviešu periodikas un daiļliteratūras tekstos, konstatēt un analizēt robežgadījumus komponentu funkciju noteikšanā. Pēfītais materiāls ir 2010.–2015. gada latviešu daiļliteratūras un publicistikas teksti no autores kartotēkas un „Līdzsvarota mūsdienu latviešu valodas tekstu korpusa” (versijas miljons-2.0m un LVK2013).

Rakstā analizētie piemēri vispirms grupēti pēc tajos iesaistītā divdabja. Piemēru daudzums katram divdabim atšķiras atbilstīgi tā lietošanas biežumam. Treknrakstā piemēros izcelts divdabjis sekundāri predikatīvā funkcijā, – lai pievērstu uzmanību arī divdabjiem atributīvā funkcijā, piemēros tie retināti.

Latviešu valodā ir četri lokāmie divdabji:

- 1) darāmās kārtas tagadnes divdabjis ar piedēkli *-oš-*;
- 2) darāmās kārtas pagātnes divdabjis ar *-is, -usi, -ies, -usies*;
- 3) ciešamās kārtas tagadnes divdabjis ar piedēkli *-am-/ām-*;
- 4) ciešamās kārtas pagātnes divdabjis ar piedēkli *-t-*.

Kā atzinusi Baiba Saulīte-Valkovska (2014a, 137; 2014b, 240; 2016, 38), „sekundāri predikatīva komponenta analizē būtiski ir vismaz trīs aspekti, pirmkārt, tas pauž īslaicīgu pazīmi, otrkārt, tam ir noteikts atbalsta vārds, treškārt, tam ir noteikta apkaime un novietojums. Tāpat svarīga ir predikāta nozīme un konkrētā izteikuma prosodija”.

Daina Nītiņa (2013, 569) atzīst, ka izteicēja, predikatīva (izteicēja pilnnozīmes daļas) un sekundāri predikatīva komponenta funkcijā divdabjiem raksturīga nepilnīga formu sistēma, jo tos lieto parasti tikai nominatīvā, turklāt ar nenoteikto galotni. Aplūkojot analizētos piemērus, gan redzams, ka apgalvojums par locījumu – tikai nominatīvu – ne vienmēr apstiprinās.

1. Darāmās kārtas tagadnes divdabjis ar piedēkli *-oš-*

Pēc valodas piemēru aplūkojuma par šiem divdabjiem galvenais atzinums ir, ka tie lielākoties lietoti atributīvā, nevis sekundāri predikatīvā funkcijā – meklējot korpusā ap 40 dažādu divdabju ar piedēkli *-oš-*, sekundāri predikatīvā funkcijā izdevās atrast tikai vienu. Tāpēc minēti tikai trīs piemēri no autores kartotēkas. Starp citu, arī D. Nītiņa (2013, 572) „Latviešu valodas gramatikas” nodaļā par lokāmajiem divdabjiem, aprakstot šo divdabju izmantojumu sekundāri predikatīvā funkcijā, min tikai divus piemērus.

- (2) *Turēt bērnu slāpstošu?* (M. Zālīte)
- (3) *Labais stils ir airanu* [jogurta dzērienu] *pasniegt putojošu*. (L. Kota)

- (4) *Čemodāns, ko nes Barišņikovs, atgādina plaši reproducētu fotogrāfiju ar emigrējošo Brodski – 1972. gadā Šeremetjevā, uz kofera jāteniski sēdošs.* (www.kroders.lv)

Kā redzams (2), (3) un (4) piemērā, novietojums ir gan distants ((2) un (4) piemērā), gan blakus izteicējam ((3) piemērā). Kā jau minēts, šie piemēri neapstiprina apgalvojumu par divdabju – sekundāri predikatīvu komponentu – lietojumu tikai nominatīvā; šajos un arī citos piemēros tie ir akuzatīvā un izsaka darbības veida nozīmi.

(4) piemērs ar diviem lokāmajiem darāmās kārtas tagadnes divdabjiem (*emigrējošais, sēdošs*) un vienu lokāmo ciešamās kārtas pagātnes divdabi (*reproducēta*) ir problemātisks gadījums, jo divdabī *sēdošs* nav saskaņots locījumā ar atbalsta vārdu *Brodskis*. Sekundāri predikatīva komponenta atbalsta vārds parasti ir teikuma priekšmets vai papildinātājs (Lokmane 2013, 745). Par sekundāri predikatīvu komponentu to ļauj uzskatīt laikā ierobežotā pazīme un nenoteiktā galotne (sal. abus lokāmos darāmās kārtas divdabjus (4) piemērā).

2. Darāmās kārtas pagātnes divdabī ar **-is, -usi, -ies, -usies**

- (5) *Atvadījies, dziedātāja iekāpj savā ceturtajā golfā.* (Ir)
 (6) *Pienācis, Koļa strupi sasveicinās un labu brīdi klusē kā purva rauda.* (M. Bērziņš)
 (7) *Nomierinājies, dzidrinājies Jezups lēni pagriezās uz māju pusi.* (I. Ābele)

Teikumos ar sekundāri predikatīvu komponentu – lokāmo divdabi (ar lokāmo pagātnes divdabi, ar ko var veidot divdabja teicienu) sākumā – kā (5), (6) un (7) piemērā – nereti vērojams, ka tas no pārējās teikuma daļas atdalīts ar komatu, lai gan latviešu interpunkcijā divdabi vienu pašu nesavrupina. Šajos gadījumos, iespējams, tā darīts, jo, teikumu izrunājot, šķiet, ka pēc divdabja nepieciešama pauze respektīvi rakstītā tekstā – pieturzīme.

- (8) *Virs galvas pletīsies aprasojušas debesis, zem ķepām nepagurusi augs zāle, bet kaut kur starp to – mēs abi.* (I. Rubenis)
 (9) *Bim-bomm, pulkstenis Katoļu ielā aizsmacis nodun.* (I. Ābele)
 (10) *Ja bērni nedziedās un nedejos, tad viņi to nedarīs arī pieauguši, tas ir tāpat kā ar lasītprasmi, lasīt taču arī ir jāiemācās.* (Sestdiena)
 (11) *Vai īsts talants nekad nebūs bikls un nepaliks neatklājies?* (Kultūras Diena un Izklaide)

(8) un (9) piemērā sekundāri predikatīvs komponents – lokāmais divdabī – atrodas pirms izteicēja, (10) piemērā – aiz, bet visos piemēros novietojums ir blakus izteicējam. (8) piemērā abās pirmajās salikta sakārtota teikuma daļās ir lokāmais darāmās kārtas pagātnes divdabī (*aprasojušas* un *nepagurusi*), turklāt abās pirms atbalsta vārda, bet nerodas šaubas par tā funkciju – pirmajā teikuma daļā tā ir atributīva, otrajā – sekundāri predikatīva. (10) piemērā pirms *pieauguši* iespējama arī daļēji lokāmā divdabja *būdami* redukcija – *arī* [būdami] *pieauguši*. (11) piemērā divdabi varētu uzskatīt par robežgadījumu starp saliktu izteicēju un sekundāri predikatīvu komponentu, ja verbu *nepaliks* kvalificē par saitiņu. Šajā

teikumā to, iespējams, vēl sekmē pirmais sastata izteicējs (saiņņa plus īpašības vārds *nebūs bikls*). Šādi gadījumi tuvāk aplūkoti raksta beigās.

3. Ciešamās kārtas tagadnes divdabībs ar piedēkli *-am/-ām-*

- (12) *Dzīva un neredzama tā aizvedot viņus, kur nav ne sāpju, ne nāves.* (www.korpus.lv)
- (13) *[..] noslēpumainā nezināšana, ko Eleonora allaž tik prasmīgi ap sevi bija samezglojusi, nu vienreiz prasās uzzināma un atmezglojama.* (www.korpus.lv)
- (14) *Bija melna nakts, bet lielā koka patvērums un labvēlīgā sargāšana pletās pāri klīstošajam baznīckungam, sajūtama nevis ar redzi, bet ar ādu.* (I. Ābele)

Lai gan (12) piemērā divdabībs atrodas pirms teikuma priekšmeta – tādat apzīmētājam tipiskā vietā –, tas ir sekundāri predikatīvs komponents, jo „vietniekvārds nepiesaista apzīmētāju” (Lokmane 2013, 757).

(14) piemērā ir arī divdabībs *klīstošais* atributīvā funkcijā – būtiski, ka ar noteikto galotni, kas arī ir kritērijs atributīvas un sekundāri predikatīvas funkcijas šķiršanai –, bet lokāmais ciešamās kārtas tagadnes divdabībs *sajūtama* ir vai nu savrupināts apzīmētājs, vai pirms tā ir reducēts teikuma gramatiskais centrs, šajā gadījumā daļa salikta izteicēja *bija* – [tā bija] *sajūtama nevis ar redzi, bet ar ādu*. Savrupināta apzīmētāja tipiskā vieta gan ir aiz apzīmējamā vārda, šajā piemērā aiz *sargāšana*. Ja uzskatām, ka pirms divdabja reducēts teikuma priekšmets un daļa salikta izteicēja, teikums uztverams kā salikts sakārtots teikums ar trim, nevis divām daļām.

4. Ciešamās kārtas pagātnes divdabībs ar piedēkli *-t-*

- (15) *Atradējs beku bija atstājis nenogrieztu.* (N. Ikstena)
- (16) *Pašu un citu darbi vairs neskumst iepakoti, beidzot ir vieta, kur par tiem priecāties.* (Ir)
- (17) *Labai Latvijas reklāmai būs spēcīgas saknes kultūrā, folklorā, ielu leksikā, visā tajā, kas cilvēku savstarpējās attiecībās virmo gaisā nepateikts.* (Una)
- (18) *[..] cits [vārds] nenokerts paliek gaisā – kā vējš, kā ūdens mirdzēšana [..].* (Kultūras Diena un Izklaide)

Visos piemēros divdabībs ir blakus vai ļoti tuvu izteicējam ((17) piemērā), tikai (15), (16), (17) – aiz, bet (18) piemērā pirms izteicēja. Interesanti, ka šajos piemēros vismaz viens vārds ir noliegumā – vai nu divdabībs, vai izteicējs, kā (16) piemērā. Līdzīgi ir arī ar lokāmajiem darāmās kārtas pagātnes divdabjiem (skat. (8), (10) un (11) piemēru, kur noliegts apstākļa vārds *nekad* pieprasa arī noliegtu predikātu (Valkovska (Saulīte), Lokmane 2013, 791) (*nekad nebūs bikls un nepaliks neatklājies*). Kā tas skaidrojams un varbūt tā ir tikai sakritība, būtu jāpēta plašākā valodas materiālā turpmāk.

Nereti lokāmo divdabju funkcija nav skaidri nosakāma, veidojas robežgadījumi starp atributīvu un sekundāri predikatīvu komponentu. I. Lokmane (2013, 744) ir skaidrojusi atributīvas un sekundāri predikatīva komponenta atšķirības: „Līdzīgi

atributīvai attieksmei sekundārā predikativitātē izsaka priekšmeta saikni ar tā pazīmi, bet atšķirībā no atributīvās attieksmes pazīme tiek piedēvēta priekšmetam saziņas aktā (pašā teikumā), t. i., šo attieksmi konstatē runātājs un tā netiek pieņemta kā iepriekš dota. Atributīva attieksme realizējas vārdu savienojumā, tā iesaistās teikumā jau kā gatava, iepriekš izveidota, turpretim sekundārā predikativitātē realizējas tikai teikumā. Īpašības vārds apzīmētāja funkcijā var būt gan noteiktajā, gan nenoteiktajā formā, bet īpašības vārds sekundāri predikatīva komponenta funkcijā var būt tikai nenoteiktajā formā, jo sekundāri predikatīvs komponents sniedz jauno informāciju.” I. Lokmane (2013, 757), Santa Logina (2014, 110) un B. Saulīte (2014a, 136–137; 2016, 38) uzsvērušas arī, ka robežgadījumos funkcijas noteikšanā svarīga ir komponenta atrašanās vieta – parasti tuvu izteicējam.

Būdami verbāli sekundāri predikatīvi komponenti, lokāmie divdabji tuvi arī nominālam sekundāri predikatīvam komponentam – depiktīvam, kas izsaka stāvokli izteicēja nosauktās darbības laikā (Logina 2014, 98), piem.:

(19) *Labais stils ir airanu* [jogurta dzērienu] *pasniegt putojošu*. (L. Kota)

(20) *Gudrīte izbijusies* *uzmina māsai uz kājas*. (I. Rubenis)

Ilze Lokmane (2013, 751) par lokāmajiem tagadnes divdabjiem sekundāri predikatīvā funkcijā secina līdzīgi: „Lokāmie tagadnes divdabji sekundāri predikatīva komponenta funkcijā sastopami samērā reti, funkcionē tieši tāpat kā īpašības vārdi un nosauc galvenokārt pazīmi, nevis paralēlu darbību, tāpēc uzskatāmi par īpašības vārda aizstājējiem.”

Tomēr, pēc raksta autores domām, būtiskākā šajā gadījumā ir sekundāri predikatīva funkcija vispār; sīkāks dalījums, iespējams, vairs nav tik būtisks, jo tas, ka nosaukta papildu darbība, tātad sekundārā predikativitātē, nav noliedzams – vai nu tā vairāk raksturotu stāvokli, kā depiktīvu gadījumā, vai nosauktu paralēlu darbību kā verbāli sekundāri predikatīvi komponenti.

Daina Nītiņa (2013, 582) norāda: „Izteicēja daļai, dubultloceklim vai veida apstāklim pasīvais pagātnes divdabīs funkcionāli līdzinās tad, ja tas ir saistījumā ar darbības vārdiem *izskatīties*, *šķīst*, *justies*, *palikt* u. tml.” Nav gan teikts, par kādu teikuma locekli šādos gadījumos divdabi uzskatīt, piem. (sk. arī (11) piemēru):

(21) *Taču grozs bija pagriezts tā, ka senleja tev palika **neredzama**; senleja kā tāds baiss un melns tukšums elpoja tieši tev mugurā*. (www.korpuss.lv)

Šādos piemēros par kritēriju izmantojot teikuma transformēšanas iespēju, redzams, ka otru predikatīvu vienību izveidot nevar, tātad divdabīs tomēr ietilpst saliktā izteicējā, nevis ir sekundāri predikatīvs komponents. Sal. *senleja tev palika* un *senleja ir **neredzama*** vai *senleja tev palika **neredzama***.

Rezumējot daži atzinumi par latviešu valodas lokāmo divdabju izmantojumu mūsdienu daiļliteratūras un publicistikas tekstos.

Secinājumi

Aplūkotais valodas materiāls apliecina, ka sekundāri predikatīvā funkcijā lietojami visi latviešu valodas divdabji, šajā gadījumā – lokāmie divdabji, tikai ar būtisku piebildi, ka lokāmie tagadnes divdabji, īpaši ar piedēkli *-oš-*, šajā funkcijā sastopami ļoti reti, toties tipiska tiem ir apzīmētāja funkcija. Tam par imeslu varētu

būt fakts, ka divdabjiem ar piedēkli *-oš-* adjektīva nozīme ir spilgtāk izteikta nekā verba – kā zināms, lokāmajiem divdabjiem raksturīgas abas šīs nozīmes (Lokmane 2006, 226). Lietojuma biežumu, iespējams, ietekmējis arī tas, ka divdabji ar *-ošs*, *-oša* tradicionāli veidoti galvenokārt no neatgriezeniskajiem darbības vārdiem, lai gan mūsdienu valodā, kā uzsver D. Nītiņa (2013, 569), no atgriezeniskajiem darbības vārdiem veidoti lokāmie divdabji ar piedēkli *-oš-* (piem., *tuvojošos*, *pienākošos* u. tml.) vairs nav uzskatāmi par reti sastopamiem.

Jau 1959. gadā izdotajā „Mūsdienu latviešu literārās valodas gramatikā” (Ahero et al. 1959, 639) atzīts, ka visbiežāk mūsdienu latviešu valodā lietoti lokāmie darāmās kārtas pagātnes divdabji. Šo atzinumu par lokāmā darāmās kārtas pagātnes divdabja lietojumu sekundāri predikatīva komponenta funkcijā var izteikt arī 21. gadsimtā (sk., piem., Nītiņa 2013, 573).

Lokāmajam ciešamās kārtas tagadnes divdabim ar piedēkli *-am-/ām-* raksturīgs sintaktisko funkciju sinkrētisms – piem., aiz darbības vārdiem *prasīties*, *sacīt*, *palikt*, *šķīst* tas var būt arī salikts izteicējs, nevis tikai sekundāri predikatīvs komponents.

Avoti

1. Ābele, Inga. 2014. *Klūgu mūks*. Rīga: Dienas Grāmata.
2. Bērziņš, Māris. 2015. *Svina garša*. Rīga: Dienas Grāmata.
3. Ikstena, Nora. 2014. *Ulubeles pasakas*. Rīga: Dienas Grāmata.
4. Ir (žurnāls)
5. Kultūras Diena un Izklaide (laikraksta „Diena” pielikums)
6. Kota, Laima. 2012. *Mana turku kafija*. Rīga: Dienas Grāmata.
7. *Līdzsvarots mūsdienu latviešu valodas tekstu korpus*. www.korpuss.lv
8. Rubenis, Ingus. 2014. *Vecās Bekas baiļu stāsti. Dullas pasakas ne pārāk maziem bērniem*. Rīga: Zvaigzne ABC.
9. Sestdiena (laikraksta „Diena” pielikums)
10. Una (žurnāls)
11. www.kroders.lv (interneta portāls)
12. Zālīte, Māra. 2013. *Pieci pirksti*. Rīga: Mansards.
13. Zebris, Osvalds. 2014. *Gaiļu kalna ēnā*. Rīga: Dienas Grāmata.

Literatūra

1. Ahero, Antonija et al. 1959. *Mūsdienu latviešu literārās valodas gramatika*. I. *Morfoloģija*. Rīga: LPSR Zinātņu akadēmijas izdevniecība.
2. Logina, Santa. 2014. Rezultatīvi latviešu valodā. *Valoda: nozīme un forma*. 5. *Opozīcijas sintaksē un semantikā*. Kalnača, Andra, Lokmane, Ilze (sast. un red.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 97–112.
3. Lokmane, Ilze. 2006. Divdabju semantika un sintaktiskās funkcijas plašsaziņas līdzekļos. *Letonikas pirmais kongress. Valodniecības raksti*. Rīga: Latvijas Zinātņu akadēmija, 223–229.

4. Lokmane, Ilze. 2013. Vienkārša teikuma formālā (strukturālā) organizācija. *Latviešu valodas gramatika*. Nītiņa, Daina, Grigorjevs, Juris (red.). Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 710–766.
5. Nītiņa, Daina. 2013. Divdabis (participis). *Latviešu valodas gramatika*. Nītiņa, Daina, Grigorjevs, Juris (red.). Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 564–594.
6. Saulīte, Baiba. 2014a. Apzīmētāja, sekundāri predikatīva komponenta un izteicēja robežgadījumi. *Valoda: nozīme un forma. 5. Opozīcijas sintaksē un semantikā*. Kalnača, Andra, Lokmane, Ilze (sast. un red.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 135–143.
7. Saulīte, Baiba. 2014b. Vārdu secība dažādos sintaktiskā sakara veidos un atsevišķās sintaktiskajās konstrukcijās. *Vārds un tā pētīšanas aspekti*. 18 (I). Liepāja: Liepājas Universitāte, 235–245.
8. Valkovska (Saulīte), Baiba; Lokmane, Ilze. 2013. Noliegums vienkāršā izteikumā. *Latviešu valodas gramatika*. Nītiņa, Daina, Grigorjevs, Juris (red.). Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 786–792.
9. Valkovska (Saulīte), Baiba. 2016. Vārdu secības komunikatīvais aspekts mūsdienu latviešu valodā. Promocijas darba kopsavilkums filoloģijas doktora zinātniskā grāda iegūšanai valodniecības zinātņu nozarē. Rīga: Latvijas Universitāte.

Summary

The article focuses on secondary predicative uses of Latvian declinable participles. Participial clauses, despite their being very widespread, have been excluded from this study due to the fact that only two kinds of participles are capable of entering into this sort of syntactic construction, while the main objective of the study has been to consider whether the claim expressed in the “Grammar of Latvian” (*Latviešu valodas gramatika*, 2013) to the effect that all Latvian participles are capable of functioning as secondary predicative components also holds true for contemporary periodicals and literary prose texts. The article is also aimed to identify and analyse functionally borderline cases.

The data confirms that all Latvian participles (in this case, declinable) can function as secondary predicative components, although, importantly, declinable present tense participles, especially those ending in *-ošs*, *-oša*, are very rarely used in this way, attributive use being by far more typical. This can be explained by the fact that adjectival meaning is actually more strongly expressed in these participles than their verbal semantics (as is well known, declinable participles have both (Lokmane 2006, 226)).

Ever since the “Grammar of Modern Standard Latvian” (*Mūsdienu latviešu literārās valodas gramatika*, 1959, 639) declinable past tense active voice participles have been recognized as having the highest frequency of use among participles in Latvian. The same can be confidently stated about their frequency of use as secondary predicative components in the 21st century (see, e.g., Nītiņa 2013, 573).